

EDINOST

izdaja, izvenredni ponedeljek, vsak dan izjema. Uredništvo: ulica Asiškega št. 20, I. nadstropje. Za posiljanje ureništva: pismo se ne sprejema. Poročila se ne vračajo. — Odgovor: Prof. F. Peric. — Lastnik: tiskarna Edinosti. Tisk: tiskarna Edinosti. Zračna za mesec L. 7.—, 3 mesece L. 25.—, 6 mesecev L. 50.—, v celotno leto L. 100.—. Za inozemstvo mesečno 5 lir več. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osredinjen, zahvale, poslanice in vabila po L. 1.—, oglasi denarnih zavodov po L. 2.—. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po L. 2.—. — Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Zopet reforma volilnega reda

Kakor smo poročali v nedeljo, bo predložila vlada poslanski zbornici načrt novega volilnega reda. Sedanji volilni red se opusti in na njegovo mesto stopi zopet stari volilni red, ki je bil v veljavi pred vojno in po vojni do 1. 1919., ko je bil uveden proporcionalni sistem. Dejstvo, da se je Mussolini odločil, da zavzame sedanji večinski volilni red, za katerega so se toliko razvneli vsi fašistovski prvaki z ministrskim predsednikom na čelu, to dejstvo je močno iznenadilo vse politične kroge. Iznenadeni so bili tudi fašisti sami, ker je držal Mussolini svoj namen strogo tajno. Iznenadenje je torej splošno in je objelo vse stranke.

Z novim volilnim redom bo, kakor rečeno, popolnoma odpravljen sedanji. Reforma vsebuje po dosedanjih vestih 14 členov in uvaja enoimenska volilna okrožja. Postavljanje kandidatov po listah bo tudi odpravljen, vsako volilno okrožje bo volilo enega poslanca. Izvoljen bo tisti kandidat, ki dobi največ glasov. Oziroma volitev ne bo. Kandidat, ki je dosegel relativno večino, je s tem že končno veljavno izvoljen. V tem pogledu se krije nameravani novi volilni red z angleškim ter bo seveda imel tudi iste dobre in slabe strani kakor ta poslednji. Na eni strani je dana tudi s tem volilnim sistemom mnogo večja možnost, nego s proporcionalnim, da izide iz volitev enotna in enovrstna večina, kar omogoči stalnost in trdnost vlad in vladanja. To dejstvo se naglašja kot najvažnejša dobra stran takega volilnega reda. Na drugi strani pa je volilni red z enoimenskimi volilnimi okrožji zelo krivičen. Ker zadostuje za izvolitev relativna večina, se lahko zgodi, da dobi večino poslanec stranke ali blok-stranke, ki je v manjšini, in sicer lahko tudi v prav neznatni, ako nastopi veliko število strank, medtem ko ostane večina prebivalstva na ta način brez vsakega zastopstva. Z uvedbo enoimenskih volilnih okrožij se torej zopet vzpostavi ta velika krivica, proti kateri so se borili po vojni vse stranke, ki so sedaj v opoziciji, in katere se je skoraj popolnoma odpravila z uvedbo proporcionalnega sistema, ki sloni na načelu, da se imajo mandati prisojati posameznim strankam sorazmerno številu glasov vsake posamezne med njimi. V tem oziru pomeni tak volilni red obnem tudi občutno nezadovoljevanje.

Med drugimi preuredbami, ki jih predvideva tozadevni zakonski načrt, naj omenimo še zvišanje števila poslancev, katerih bo 560 namesto 535. En poslanec je prišel na vsakih 70 tisoč prebivalcev. Število mandatov se določi po posameznih pokrajinah in potem se pokrajine razdelijo v toliko volilnih okrajev, kolikor ima poslancev. Glasovalo se bo z glasovnicami, ki se bodo oddajale v zavetih, katere preskrbi vlada, torej v takoimenovanih državnih zavetih.

To bi bile glavne črte novega volilnega reda, ki ga bo predložila vlada zbornici in ki je takoj stopil v ospredje zanimanja vse italijanske javnosti. Kaj je Mussolinij nagnalo, da je stopil na dan s svojim načrtom novega volilnega reda, o tem se v vseh listih vseh strank in barv razpravlja že najživljeneje. Fašistovska glasila predstavlja ta Mussolinijev korak kot močeno in naravnost genialno politično potezo, ki naj potisne opozicijo ob zid in ji napravi volilno borbo proti fašizmu skrajno težavno, tako da bi bila izključena vsaj za bližnjo dobo vsaka protifašistovska revanša s te strani. In res je z volilnim redom na podlagi enoimenskih volilnih okrajev borba opozicijskih strank mnogo bolj zapletena, cepljenje njihovih sil mnogo lažje, uspeh zelo otežkočen. Predvsem pa je izključeno, da bi mogla opozicija dobiti dve tretjini vseh poslancev le z eno četrtino glasov, kakor bi se lahko zgodilo na podlagi sedanjega volilnega reda, ako bi ta ali ona, opozicijska stranka ali morebiten opozicijski blok dobil več glasov, nego fašistovska lista. Vsled tega je zelo verjetno, da se je Mussolini odločil za ta korak predvsem iz strahu pred naraščajočo silo opozicijskih strank. Kakor je bilo pričakovati, je izzvala reforma med opozicijo veliko ogorčenje, kateremu bo sledila še silnejša propaganda proti vladi in fašizmu. Tudi je v največjem interesu opozicije, da ta udar odločno odbije že v začetku fašistovske protiofenzive.

Reforma volilnega reda pa se tolmachi tudi kot znak, da namerava Mussolini v kratkem času razpustiti sedanjo zbornico in stopiti zopet pred volilce, in to z namenom, da ponovno dokaže, da uživa zaupanje večine italijanskega naroda. Ugled sedanje zbornice je zelo kompromitiran, nekoliko poslancev, in sicer med najodličnejšimi zastopniki fašizma, je vpletenih v razne kazenske procese, sodišče zahteva izročitev celo njenega podpredsednika Giunto, ki je obdolžen, da je organiziral dejanske napade ob času volitev. Pa tudi spomin na volilno nasilje se ne da zabrisati in vse vkup povzroča, da ne more uživati sedanja zbornica onega ugleda, ki ji je potreben, ne v notranjosti države in še tem manj v inozemstvu. Posebno pa je velike važnosti, kakšno mnenje ima inozemstvo o poslanski zbornici in že sam ta obzir smatra najbrže Mussolini za dovoljen razlog, da se poslanska zbornica obnovi. Da se mu pa mudi, je razumljivo, zakaj

število njegovih pristaev pada z vsakim dnem in zelo naglo.

Tretji razlog, ki je narekoval Mussoliniju to reformo, pa je absolutna potreba, da si zagotovi zavezništvo liberalcev. Giolitti, Orlando, Salandra in sploh ogromna večina liberalcev so vneti in prepričani zagovorniki enoimenskega volilnega okraja. Novi volilni red je torej velika koncesija napram liberalcem. Seveda špekulira tudi tu Mussolini v smislu načela »Do, ut des« (Dam, da dohim). Predvsem pa obstoji njegova politična špekulacija v tem, da hoče liberalce pomiriti, zato, da bi jih pridobil za novi tiskovni zakon in poleg tega tudi za skupen nastop pri novih volitvah. Mussolini se pač zaveda, da se bo mogel boriti proti opoziciji le s pomočjo liberalcev in zato si hoče za vsako ceno ohraniti njihovo zavezništvo.

Kar se tiče našega stališča napram novemu volilnemu redu, ne more biti nikakega dvoma, da bo povzročil med našim ljudstvom splošen odpor že zaradi svoje krivičnosti. Na drugi strani pa bo lahko pomenil za naš celokupni narod nov težak udarec. S končno sodbjo pa je treba počakati do tedaj, ko bodo določena volilna okrožja. Po načinu, kakor se izvrši ta razdelitev, bo razvidno, ali hoče vlada izkoristiti tudi novi volilni red za zatiranje našega ljudstva.

Vsekakor moramo stati budno na braniku naše pravice do svojega lastnega zastopstva v rimski zbornici.

Opozicija proti novim volitvam pod fašizmom

Povrnitev k večinskemu sistemu — Inozemski tisk o Mussolinijevem koraku

RIM, 21. Ministrski predsednik on. Mussolini je s svojo nepričakovano gesto vsaj trenutno dosegel, kar je po vsej verjetnosti nameraval: javnost je za trenutno nehala razpravljati o raznih zločinih, za katere je smatrala odgovorne razne fašistovske veljake, v prvi vrsti pa nekatere poslance. Trenutno se v političnih krogih ne razpravlja več ne o ostavki poslanca Giunto, ne o izročitvi sodišču, ne o napadu na Fornia; tudi afera gen. De Bono je stopila v ozadje. Načrt za novi tiskovni zakon je zaenkrat pozabljen. Opozicijski krogi namreč trdijo, da namerava on. Mussolini razpisati predvsem volitve zato, da bi našel izhod iz sedanjega mučnega položaja, v katerega so ga spravili njegovi pristaši (tudi poslanci) sami z raznimi dejanji, ki niso nikakor v skladu z moralo. Z drugimi besedami: On. Mussolini namerava razpisati volitve, da se iznebijo ljudi, ki so ga kompromitirali, in da pokaže svetu, da hoče delovati v mejah ustavnosti.

Ministrski predsednik ni sicer v soboto še predložil besedila zakonskega načrta za reformo volilnega zakona, vendar pa je glede načrta znano, da pomeni v glavnem povratek k staremu večinskemu sistemu. Odpravijo se ožje volitve. Pokrajine se razdelijo v takozvana enoimenska volilna okrožja, ki bodo štela po 70.000 prebivalcev. Na 70.000 prebivalcev pride namreč po en poslanec. Število poslancev se poviša na 560, država bo torej razdeljena na 560 volilnih okrožij.

Umevno je, da je reforma zadela na hud odpor pri fašistovskih ekstremistih. Pri zadnjih volitvah je zadostovalo, da je on. Mussolini sprejel kandidata na državno listo in izvolitev mu je bila zagotovljena. Po novem sistemu pa si bo moral kandidat poiskati svoje volilno okrožje in se predstaviti volilcem s svojim delom.

Pristaši Giolittija, Orlando in Salandra seveda odobravajo Mussolinijev korak v kolikor pomeni povratek k večinskemu sistemu, ki so ga vedno zagovarjali.

Pri pravi opoziciji je Mussolinijev namen, da razpiše volitve, zadel na velik odpor. V nedeljo se je sestel odbor parlamentarne opozicije, da zavzame stališče glede novega položaja. Navzočni so bili med drugimi Di Cesarò, Amendola, Benicivenga, Turati, Nobili, Facchinetti, Gronchi in Cappa. Po posvetovanju je bilo izdano poročilo, ki ugotavlja, da skuša ministrski predsednik s svojo gesto najti izhod vladi, ki je nezmožna še nadalje vzdržati težke odgovornosti za položaj, ki ga je sama ustvarila. Predložitev zakonskega načrta za reformo volilnega zakona pomeni priznanje trditve opozicije, da se sedanja parlamentarna večina ne more smatrati za zakonito. Izvršitve volitev, ki naj bi sledile volilni reformi, ne more prevzeti sedanja vlada po tako strašni moralni aferi. Odbor parlamentarne opozicije je prepričan, da tolmachi mnenje pretežne večine italijanskega naroda, ki po lastni izkušnji ve, da bi sedanja vlada nikakor ne mogla izvršiti svobodnih volitev. Poročilo zaključuje s trditvijo, da ostanje moralni in politični položaj neizpremenjen po Mussolinijevi potezi; potem ostane ostane neizpremenjeno tudi dosedanje stališče opozicije.

Iz poročila opozicijskega odbora je razvidno, da smatra opozicija Mussolinijev namen, da razpiše volitve, za priznanje, da tvorijo sedanjo fašistovsko parlamentarno večino ljudje, ki niso vredni, da so poslanci. V tem smislu piše tudi današnji ultrafašistovski »Impero«, ki protestira proti morebitnim volitvam, katere bi pomenile povratek k parlamentarizmu. Fašizem pa je vstal zato, da pobija parlamentarne intrige.

Z ozirom na tako razpoloženje v fašistovskih ekstremističnih krogih, je dal danes objaviti izvršilni odbor fašistovske stranke poročilo, ki pravi, da smatra fašizem parlamentarno delovanje za funkcijo podrejeno nacionalni nalogi. V ostalem bo fašizem vedno branil pravice pohoda nad Rim. Sicer pa volilna reforma se ne pomeni takojšnjega razpisa volitev.

Inozemski listi o novem položaju v Italiji
LONDON, 22. Fašistom prijazni listi kakor »Telegraph« in »Morning Post« pozdravljata novo volilno reformo v Italiji. »Times« pravi, da nove volitve ne bodo tako umazane kakor upa opozicija.

PARIZ, 22. Listi se na dolgo bavijo z možnostjo novih volitev v Italiji. Splošno se tukajšnji tisk zelo skeptično izraža o Mussolinijevem koraku. »Niti konservativni« »Temps« si ne obeta posebnega uspeha Mussolinijeve poteze, češ Mussolini bi bil že zdavnaj moral utrditi moč parlamenta. »Journal des Débats« smatra Mussolinijev korak za uspeh sistematičnega dela opozicije; zadnji dnevi so namreč pokazali, da je imel Mussolini na svoji strani ljudi, na katere se ni mogel zanesti in ki niso bili sposobni za parlamentarno delo.

Ministrski svet

RIM, 22. Na svoji današnji seji je ministrski svet proučil notranji položaj ter določil red prihodnjih del parlamenta. Sklenjeno je bilo, da bo poslanska zbornica začela v januarju proračunsko razpravo za 1925-1926. Ministrski svet je naročil ministrm za notranje stvari, za vojno in za finance, da naj pripravijo zakonski načrt za končno ureditev vojaških grobišč, kateri bo potem predložen zbornici v prihodnjem zasedanju.

Ministrski svet je sprejel še nekatere druge sklepe manjše važnosti in se nato razšel. Prihodnja seja bo jutri ob 10. uri.

Misijska razstava v Vatikanu

RIM, 22. Včeraj je papež otvoril misijsko razstavo v dvorcu della Pigna in v vatikanskih vrtovih. Obred se je izvršil v novem oddelku muzeja Chiaramonti. Navzočni so bili kardinali Vannutelli, Gasparri, Merry Del Val, Granito, Di Belmonte, Scapinelli, Locatelli, Frühwirth, Ramuzzi, Laurenti i. dr. Pri tej priložnosti je imel glavni predsednik razstavne odbora, kardinal Vanrossium, nagovor na papeža. Sv. oče je nato odgovoril v kratkih besedah ter otvoril razstavo. Sledil je potem ogled vseh prostorov razstave.

Popusti na železnih za sveto leto

RIM, 22. Osrednji odbor za sveto leto poroča, da se bodo začele prodajati izkaznice za popuste na železnih kolih, 23. t. m. Rečene izkaznice bodo na razpolago romarjem na vseh postajah državnih železnic.

Prva predstava opere »La cena delle beffe«

MILAN, 21. V gledališču »Scala« se je uprizorila sinoči nova opera Humberta Giordana »La cena delle beffe« po besedilu, ki ga je Sem Benelli sam sestavil po svoji tragediji istega imena. Opera je dosegla popola uspeh, posebne ovacije je občinstvo pridrlo mojstru Giordanu in dirigentu opere Toscaniniju.

Otvoritev zavoda »Banca del Sud«

RIM, 22. Danes je pričel z delovanjem novi denarni zavod »Banca del Sud«. Otvoritvi sodeža v Rimu bo sledila v najkrajšem času otvoritev podružnic v Neapolju in drugih južnih mestih.

Otvoritev radiobrojavne postaje na otoku Rodu

RIM, 22. O priliki otvoritve nove radiobrojavne postaje na otoku Rodu je bilo odposlanih iz Roda več radiobrojavk na višja mesta v Rim.

Albanske intrige proti Jugoslaviji

BEograd, 22. Agencija Havas poroča: Albanski poslanik Ali Riza v Beogradu je predložil jugoslovanskemu zunanjemu ministrstvu noto albanske vlade, ki obtožuje Jugoslavijo, da sodeluje pri organizaciji napadov na Albanijo ter ugotavlja, da so se udeležili teh napadov tudi nekateri jugoslovenski podaniki. Albanski poslanik je pripomnil, da je albanska vlada spriču dejstev odredila splošno mobilizacijo v svrhu obrambe državnega ozemlja proti tujim vpadom. Noto pravi, da odklanja tiranska vlada vsako odgovornost za posledice, ki bi utegnile nastati iz tega stanja. Pomočnik zunanjega ministrstva Marković je odgovoril, da se je jugoslovenska vlada vedno točno držala principa nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav. Če bi jugoslovenska vlada, je pripomnil pomočnik, imela namen podpirati bega Ahmed Zogu, bi to storila takrat, ko se je ta nahajal na krmi in ni bil še primoran zbežati iz Albanije. Ker navaja albanska nota neutemeljene argumente in je sestavljena v neprimernem tonu, ne bo jugoslovanska vlada dovolila, da se razpravlja o noti. Smatra jo za neveljavno oziroma kakor da bi ne bila predložena.

»Belgrader Zeitung« poroča iz Carigrada, da se jugoslovanski diplomatski zastopnik v Carigradu poda v najkrajšem času v Angoro, da se pogaja z angorsko vlado v svrhu sklepa sporazuma med obema državama. List pripominja, da je turški zastopnik v Beogradu dobil slične instrukcije od svoje vlade v Angori.

Energičen nastop jugoslovanskega tiska proti koraku albanske vlade

BEograd, 22. Tukajšnji listi objavljajo stroge kritike h koraku Albanije pri jugoslovanski vladi. Poluradna »Samouprava« piše v svojem uvodnem članku, da ni mogla Fan Nolijska vlada radi načina svojega vladanja odvrniti nezadovoljnosti proti sebi, iz katere se je potem porodila vstaja. Potom svojih diplomatskih agentov in članov, objavljenih v velikih evropskih listih, hoče sedaj albanska vlada dati razumeti, da je albanska vstaja uspeh nedovoljenih namenov Jugoslavije. Medtem pa je res le to, da ni skozi ves čas albanski homatiz izvršila Jugoslavija niti enega čina, ki bi mogel opravičiti današnje zadržanje Albanije napram njeni sosedu. Nikoli ni Jugoslavija hotela izkoristiti prilike, niti se ni zatekla k orožju proti Albaniji, temveč je vedno predložila spore med obema državama razsodišču vlesil ter se vedno pokoravala njihovi volji in njihovim sklepom. »Belgrader Zeitung« piše o tej zadevi v istem smislu ter zaključuje, da se zahteva od Albanije le mir in da izpolni Fan Noli svoje dolžnosti napram sosedom države; pa da se zdi, da mu manjka zmoglost in volja, da bi to storil.

Vesti o udeležbi Jugoslavije pri albanskih uporih izmišljene

BEograd, 22. Agencija Avala objavlja: Pooblašteni smo zanikati vse vesti, ki prihajajo iz Tirane in ki jih širijo inozemski listi o udeležbi Jugoslavije pri uporniški akciji v Albaniji. Te vesti so popolnoma napačne in izmišljene iz tendencijskih razlogov.

Zanikanja rimskega poslanstva

RIM, 22. Rimsko poslanstvo kraljevine SHS zavrača energično tendencijske vesti, ki jih vlada v Tirani podtika svetu in s katerimi hoče spraviti svoje notranje dogodke v zvezo z Jugoslavijo.

Albanija obtožuje Jugoslavijo

sodelovanja z vstasi

RIM, 21. Albansko poslanstvo poroča: »Albanska vlada je poslala vlastem energičen protest radi pomoči, ki jo je država SHS dala na vojaštvu in materialu vstajskim tolpam, ki prihajajo iz Jugoslavije in se bojujejo na albanskem ozemlju. Razen tega se je vlada obrnila na Društvo narodov s prošnjo, da bi proučilo čimprej to zadevo, ker gre za resen spor mednarodnega značaja. Vesti iz Beograda, da je bil Elez Jusufi ranjen te dni v nekem boju, so mogoče kot dejstvo resnične, vendar pa je tendencijsko in smešno trditi, da je ta albanska osebnost boljševiski komisar. Delegacija Zveze sovjetskih socialističnih republik, ki je bivala v Tirani 3 dni, ne da bi bila v to pooblaščenca po albanski vladi, je bila pozvana, da zapusti albansko ozemlje. Vsled tega koraka se je sovjetska delegacija vrnila v Moskvo.

Avdijske pri kralju Aleksandru

Pašić, Žerjav in Trifunović pri vladarju — Volilna akcija samostojnih demokratov v Srbiji — Ninčić odpotoval v London

BEograd, 22. V politični situaciji nič novega. Časopisi objavljajo danes vesti, da bi imel vstopiti v vlado kot minister brez portfelja dr. Pavčić, voditelj bivše Hrv. zajednice v Bosni. Te vesti so, kakor se v poučenih krogih zatrjuje, brez podlage.

Dopolodne je kralj sprejel v enourni avdienci ministrskega predsednika Pašića, ki je vladarja informiral o notranji ter o zunanji politični situaciji. Popoldne je bil na avdienci vojni minister general Trifunović. Od 6. do 7. ure je vladar sprejel ministra Žerjava, ki je predložil v podpis večje število ukazov, tičečih se sprememb v njegovem resortu na Hrvaškem ter kralja informiral tudi o politični situaciji.

Med ministroma Surminom in Drinkovićem se je vršila danes dolga konferenca o pripravi za ustanovitev »Hrvatske narodne stranke«. Te konference se je udeležil tudi bivši ban dr. Laginja.

Volilna akcija samostojnih demokratov v Srbiji je v polnem teku. Jutri se na mnogih krajih vsrjo zbori in konference, na katerih se bodo postavljale kandidature. Na okrožni zbor v Užice je odpotoval minister Pribečević, minister Žerjav se udeležil velikega zbora za valjevsko okrožje v Ubu, minister Lukinić govori na zboru v Aleksincu. Minister Lukinić bo nosilec samostojne demokratske liste v Nišu. V skopskem okrožju bo postavljena enotna lista Narodnega bloka.

Da se končno uredi vprašanje srezkih kandidatov NRS na listi Narodnega bloka v Mariboru, sta bila od izvršilnega odbora NRS pozvana v Beograd dr. Ravnik in dr. F. Müller.

Vesti, da je zunanji minister Ninčić odpotoval v London, niso točne. Ker se angleška vlada strinja s francosko v svojih nazorih, ni za enkrat razloga, da bi zunanji minister poboval tudi v London. Njegov povratek se pričakuje danes večer.

Važne izjave svoj tiskega poslanika v Pekingu

PARIZ, 22. Listi dobivajo iz Londona: Vesti iz Pekinga pravijo, da je sovjetski poslanik Karakhan v Pekingu izjavil tekom svečanega obeda, katerega je priredil na čast članom kitajske vlade, da mora Kitajska one pogodbe, ki jih je sklenila s tujimi velenilami, razveljaviti, a nikakor ne revidirati.

Zopet prepoved!

V Sv. Križu pri Trstu bi imelo uprizoriti za Silvestrov večer tankokrajše društvo »Vesna« svoj običajni varietetni večer. Vložilo je predpisano prošnjo, a bila je zavrnjena. Zakaj? Ker so nekateri zgaščaji, prava nesreča našega ljudstva, med njimi tudi par italijanskih ljudskošolskih učiteljev, tudi vložili prošnjo na kvesturo za ples in to najmanj dva dni kasneje, nego imenovano društvo, a kr. kvestura je ugodno rešila prošnjo skakačev, kulturnemu društvu pa — brco. Vse pošteno ljudstvo se zgraža nad takim činom nepravilnosti od strani kr. kvesture in še posebej, ker je za letos oropano onega običajnega vzvišenega razpoloženja na Silvestrov večer, ko si vsi sežejo prijateljski v roke, odpustajoč in pozabljajoč zmore in krivice. Letos pa bo trpko čustvo navdajalo slehernega, ki je ob tem prizadet in kaj težko, težko bo odpustal... Gospodje, spoznajte te krivice in nehaite ž njimi!

Španci porazili plemena Angeras

Angleške torpedovke in pehota v Gibraltarju pripravljene na odhod v Tanger

PARIZ, 22. List »Matin« objavlja poročilo iz Maroka, ki pravi, da so Španci po hudih bojih premagali plemena Angeras. Ta so utrpela velike izgube. Španci so zopet zavojevali Alcazar Seguir, ki so ga izgubili pred tremi tedni in ki se je nahajal v rokah upornikov.

Poročevalec lista »Sunday Express« v Gibraltarju pravi, da čakajo nekatere torpedovke povelje za odhod v Maroko. Pehotni polk »Suffolk« je bil popolnoma na novo opremljen ter se odpelje v Tanger na prvo znamenje.

Poročilo, ki ga dobiva list »Times« iz Maroka, pravi, da dogodki, ki so se razvili v španski coni Maroka niso od sedaj v nobenem oziru vplivali na incidente na jugu. Ti se popolnoma razlikujejo od dogodkov, ki so se odigrali v Rifu. Zimski turisti so prispeli semkaj bolj zgodaj kot lansko leto in se ustavljajo v angleškem protektoratu, kjer namravajo prebiti zimo.

Značilne odredbe gen. Primo de Rivera

BAJONA, 22. Glasom vesti, ki prihajajo iz južne Španije, je general Primo de Rivera izdal pred kratkem na španske čete v Afriki dnevno povelje, v katerem zaukazuje »vsem višjim in nižjim častnikom in moštvu, da se vzdržijo slehernega pesimističnega komentiranja dogodkov in poročanja o istih, ker je to naloga le vrhovnega poveljstva. General Primo de Rivera zaukazuje, da se takoj retirirajo oni vojaki in meščani, ki bi se pregrešili v tem smislu. Predajo se nato vojaški oblasti, ki izreče smrtno obsodbo v slučaju, da se dokaže obtoženo krivda.

Nemčija za izpraznitev

koelnske cone v določenem roku

BERLIN, 22. Z ozirom na korake, ki so jih storili nemški poslanci pri zavezniških vladah, poročajo berlinski listi, da bi se s tem ukrepom moralo pojasniti vprašanje, da-li je resnična vest inozemskih listov, da se koelnska cona ne bo izpraznila 10. januarja 1925. Po zatrdilih teh listov so poslanci opozorili zavezniške vlade na veliko razburjenje, ki vlada med nemškim ljudstvom v očigled možnosti take rešitve mirovne pogodbe. Nekateri listi poudarjajo tudi, da bi odgoditev izpraznitve koelnskega ozemlja imela neugodne posledice, posebno v tej kritični dobi sestavljanja nove vlade.

Aretacija komunističnega poslanca v Varšavi

VARSAVA, 22. Na podlagi sklepa poslanske zbornice, da se odpravi parlamentarna imuniteta, je bil aretiran po nalogu državnega pravdnika komunistični poslanec Lancucki.

Velik hotel zgorel

AIX LES BAINS, 21. Požar je popolnoma uničil Grand Hotel Albion, v katerem sta se leta 1921. sestala Millerand in Giolitti.

Koncert pev. zbora Učiteljske zveze v Gorici

V soboto, 27. t. m. ob 8. uri zvečer, priredi zvezi pevski zbor veliki koncert. Na programu so najboljša stvarila iz naše moderne glasbene literature, med temi nekatere čisto nove. Za Gorico je ves program popolnoma nov. Za ta koncert vlada izredno zanimanje. Pa saj ni čudno! Gorica ni imela že dolgo prilike slišati ta imenitni zbor, ki si je med tem časom priboril že lepo ime tudi v Benetkah in Bologni, tako da hrani v svoji kroniki izredno laskave kritike naših in italijanskih glasbenikov. Po zadnjem daljšem odmoru, ko ni imel zbor kot nekaj ljudskih koncertov na deželi, bo to prvi večji koncert. Zbor nastopi pod vodstvom Sr. Kumarja, ki velja za enega najboljših naših dirigentov. Koncert bo v dvorani Trgovskega doma. Da se izognemo navali zvečer na blagajno, bodo vstopnice v predprodaji v Narodni in v Katoliški knjigarni. Koncert konča zgodaj, tako, da bo omogočena udeležba tudi prijateljem glasbe z dežele.

DNEVNE VESTI

Proti raznarodovanju ljudske šole

Dne 19. t. m. je imel zastopnik nemške manjšine v Italiji, dr. Tinzl, v rimski zbornici razsežen govor, v katerem je s poraznimi argumenti žigosal sedanje postopanje proti narodnim manjšinam. K njegovim sijajnim izjavam se še povrnemo. Za danes naj posnamemo le besede, ki jih je svojedobno — kot načelnik politične uprave v trentinski krajini — napisal Luigi Credaro, Italijan, ki je bil tudi reformator italijanske šole in ki še sedaj zavzemlje odlično mesto pri naučni upravi. Credaro je pisal:

«Naloga ljudske šole je, da vzgaja otroke navedeno-versko, da razvija njihovo duševno snovanje, da jih opremlja z znanjem in spretnostjo, potrebno za življenje ter da ustvarja podlage za njihovo vzgojo v vrle ljudi in člane skupnosti. Ne more se boljše označiti naloga vzgoje in ljudskosolskega pouka. Če se pa porablja kot občeveljavno sredstvo med učiteljem in učenecem tuj jezik, se ne morejo dosežati ti nameni.

Otrok, ki ga s šestimi leti na pragu šole učitelj sprejema, ni tisti, ki ni tisti, ki ga je otrok slišal od svoje matere in v katerem govori z brati, sestrami in sorodniki, se občuti takoj v tujih okoličinah, je zmeden, preplašen, negotov. Hočete vzbujači v njem družabna, moralna in verska čustva, ki so za otroka nova, govorite pa z njim v jeziku, ki ni njegov? Hočete vzbujači v njem duševno delovanje, a rabite znake in glase, ki jih otrok ne razume. Hočete ga opremiti z znanjem, ki je neogibno potrebno, da more živeti med drugimi ljudmi, a delate to z imenovanjem stvari, ki nimajo za otroka nobenega pomena in smisla? Vedno je težavno za učitelja, ki privikrat stopa nasproti otroku šestih let, spoznamo se z otrokom, radi česar mora čisto pustiti na strani književni jezik ter se zatekati k narčanju, da mu šele potem širi znanje in izbira stavke. Skušala polagoma prehajati od poznanege k nepoznanemu, torej od narčanja k književnemu jeziku, kakor priporočajo tako vsi pedagogi vsega sveta! V naši deželi (Posidizij) se postopa nasprotno takemu stopnjevanju. Od narčanja se takoj preskakuje k povsem tujemu jeziku in zato ni ne vzgoje, ne pouka, ne moralnega razvoja. Je tu pedagoška zmešnjava. Fizična energija se izčrpa v tem, da se sredstvo sporazumevanja uči na pamet, ki pa bi ga moral učenec že poznati, da bi razumel učitelja. Ne verjemem, da bi v drugih civiliziranih državah rabili tako šolsko prakso, ki je psihologija popolnoma obsoja. Delo raznarodovanja se more vršiti v šolah, urejenih na podlagi idej, ki nasprotujejo naravi, zgodovini in človeškemu dostojanstvu!

Značilen za zakrknjenost in duh, ki prevzema sedanjo osrednjo naučno upravo, je vzklil naučnega ministra Casattija: «Ravno zato, ker Credaro to pravi, smo mi drugačnega mnenja!» Poslanec Tinzl ga je zavrnil: «Gre tu za pozitivno znanost!» Credaro je sicer — je pojasnil nemški poslanec — pisal tako, ko je hotel opravičevati nasilno uvedbo italijanske šole v jezikovno mešanih krajih v nekdanjem južnem Tirolskem, ki je po njegovem mnenju italijansko, dočim se je zahtevala nemška šola. To pa nič ne odjemlje njegovim splošnim izjavam in vrednoti. Če poslavite — je dodal poslanec Tinzl — besedo «italijansko», kjer je Credaro zapisal «nemško», imate najboljšo karakteristiko, pa tudi najjasnejšo in na neoporečnejšo obsodbo od strani vzgojne znanosti o vaši politiki. In te nauke znanosti potrja na žalosten način praktično izkustvo prejšnjega šolskega leta.

Društvene vesti

— **Zoras** — Trst — **Jadrani** — **Herpelje-Kozina** 1. 2. V nedeljo se je vršila v Herpeljah na igrišču Jadranca ob krasnem vremenu nogometna tekma med imenovanimi četama. Tekma, ki je bila vseh 90 minut igranja zelo zanimiva in skrajno živahna, je končala z 2 : 1 v prid Jadranu. Vsi goali so bili zaznamovani v prvem času.

— **Družabni večer T. V. K. «Sirena»**, ki se bo vršil 28. dec. v «Sala Tina di Lorenzo», obeta že sedaj najlepši uspeh. Že danes vlada veliko zanimanje med vsemi slovanskimi krogi v mestu za to prvo prirediteljsko novo leto veslarskega kluba. Obeta se številni obisk od vseh strani. Zanimanje za prireditve pa vlada tudi na deželi, ki bo gotovo zelo zastopana, tako da bo ta prireditev pravi slovanski družabni večer.

Ker bo vstop dovoljen le proti osebnemu vabilu, so naprosili vsi tisti, ki vsled nujne pomoči se niso prejeli vabila, da to takoj sporočijo tajniku kluba, g. Alberta Koruza oz. T. V. K. «Sirena» Trst — Borkovlje, nakar se jim bo vabilo poslalo na dom. — Čisti dobitek je prireditve je namenjen za ureditev društvenega prostora, kar tvori podlago vsemu nadaljnjemu delovanju kluba. Dolžnost nas vseh je, da se prireditve udeležimo in s tem pripomoremo k čim lepšemu moralnemu in materialnemu uspehu. — Odbor.

— **Podružnica Šolskega društva v Škedenju**. Opozorjamo občinstvo na božičnico, katero priredijo gojenci domačega otroškega vrtca dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorani g. Pongračić pri Sv. Ani (dvorana «ex Subietta»).

— **Srednješolsko združenje**. Danes točno ob 16. uri seja občinskega odbora. Dne 29. točno ob 3. uri seja širšega odbora v prostorih D. K. N. T. — Predsednik.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

— **Škedenjci** Gotovo se ne boste kesali, če pridete na Silvestrov večer k Sv. Ani gledati in poslušati, kako se bo poslavljalo staro leto in kakšna vremena nam bo obljubilo novo leto. Vse te zanimive stvari boste videli po posredovanju mladinskega društva «Sparta», ki se je zateklo v svoji nesebičnosti pod okrilje Šolskega društva, kateremu bo dalo tudi del čistega dobika. — Ker pa se moramo priklopiti novemu letu, da daj Škedenju ugodna vremena, naj vsi oni, ki si teh žele, darujejo kako sladko ali tudi drugačno stvar za prodajo slaščic in srečanje. Darove sprejema g. vrtnarica otroškega vrtca.

vat. Ker je vedel, da Depiero pozna te sovražnike, ga je Olivo pozval, naj mu pove, kateri so. Toda Depiero mu ni hotel tega povedati. V gostilni v ulici Salita Promontorio, kjer sta se medtem ustavila, ga je ponovno pozval, naj mu pove njih imena. Toda Depiero je trdovratno molčal. «To me je tako razkazilo,» je dejal Olivo, «da sem potegnil revolver ter ga nameril na Depiero, da bi ga ustrašil; udaril sem ga tudi z ročajem po glavi. Ne vem pa, kako je prišlo do tega, da sem ga ustrelil».

Olivo trdi, da mu je dal revolver neki tezak, njegov znanec, ki ga je srečal na ulici, ko je stopil iz gostilne, da zadosti neki telesni potrebi.

Ni še dognano, koliko je resnice na tem, kar je izjavil Olivo, gotovo pa je, da mož ni popolnoma pri zdravi pameti. Zd. se, da spada k tisti vrsti slaboumnežev, ki vidijo povsod svoje sovražnike.

— **Deklica padla v vodnjak ter utonila**. Predsinočnim se je pripetila v Rojanu velika nesreča, katere žrtev je bila 14-letna služkinja Albina Bandelj, rodom iz Vipave. Deklica je bila zaposlena v gostilni «Ai dodici moreri», ki se nahaja v Rojanu - Dodici moreri št. 810. Okoli 23. ure je šla s šakom po vodo k vodnjaku, ki se nahaja blizu gostilne. Pri zajemanju vode se je najbrž preveč nagnila nad vodnjak, izgubila ravnotežje ter padla v globočino. Radi pozne ure ni nihče zapazil nesreče. Šele čez nekaj časa, ko so ljudje iz gostilne, ki se jim je čudno zdelo, da se deklara ni še vrnila, prihiteli k vodnjaku, so z grozo ugotovili, kaj se je zgodilo.

Na lice mesta so bili poklicani gasilci, ki so deklaro izvlekli iz vodnjaka. Toda bilo je prepozno, kajti zdravnik rešilne postaje, ki je medtem tudi prihitel na lice mesta, je mogel samo ugotoviti, da je nesrečna deklara že mrtva.

Pretrpetljiva je okoliščina, da so starši nesrečne deklare prišli večeraj obiskat hčerko ter ji prinesli novo obleko kot božično darilo. Našli so jo na mrtvaškem odru...

— **Smrtina nesreča na železniški progi pri Sv. Ani**. Preteklo nedelje v prvih jutranjih urah je neki železničar našel v jarku ob železniškem tiru pri Sv. Ani, nezvestnega moža, ki je bil nevarno ranjen na glavi. Zdravnik rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, je dognal, da ima mož, ki je bil pozneje spoznan za 41-letnega delavca Ivana Bizjak, stanujočega pri Sv. M. Magdalenici zg. zdobljeno črepnjo; poškodba je bila smrtno nevarna. Ranjenec je bil po prvi pomoči prepeljan v mestno bolnišnico, kjer je predsinočnim umrl.

Je preiskave, ki so jo izvedli orožniki, je razvidno, da gre za nesrečo. Bizjak se je vračal domov ob tiru. Mož, ki je bil najbrž vinjen, ni zapazil prevoznega vlaka, da bi se mu ognil; vlak ga je podrl v jarek, kjer je nesrečni mož obležal do naslednjega jutra, ko ga je našel železničar.

— **Književnost in umetnost** — «Znanstveni svet». Izšla je pred dnevi 12., t. j. zadnja številka letošnjega letnika tega kresnega glasila naših ženskih združenj s krasno in jako zanimivo vsebino.

— **Borzna poročila**. DEVIZE: Amsterdam od 940.— do 934.—; Berl. od 115.— do 117.—; Pariz od 124.25 do 125.—; London od 109.25 do 108.45; New York od 23.15 do 23.25; Španja od 22.2.— do 22.—; Švica od 449.— do 451.—; Atena od 41.— do 42.—; Berlin 4.550.— do 455.—; Bukarest od 11.50 do 12.—; Praga od 70.— do 70.50; Ogrska od 0.815 do 0.82.—; Dunaj od 0.0825 do 0.0835; Zagreb od 31.8.— do 32.15.

V LUTE: Avstrijske krole od 0.0920 do 0.0930; dinarji od 34.70 do 35.—; dolari od 23.10 do 23.2.—; evri po 20 frankov od 91.50 do 91.50 fiant Sterling od 100.5.— do 100.75.

— **Poslano***) **Velika razstava Pohištva v vsakem slogu**

Dohodi novih modelov. Posebni oddelek: najhnejše pohištvo za pisarne in garniture za klube.

Oglejte si našo veliko izbero in prepričali se boste o naših najnižjih cenah.

M. STEINER D. S. O. 2. 12

Via Geppu št. 15 in št. 17

Zaloge v tranzitu: Prosto in na skladišču št. 2 A in skladišču št. 7.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo in toliko kolikor mu zakon velja.

Mali oglasi

NA PRODAJ SO: tri junice švicarske pasme in en bik. Zglasi se pri Kos Francu, Kobilj št. 18, p. Stanjel. 1661

PRODAJALKA za mešano trgovino na deželi, z najmanj 5-letno prakso, se išče. Ponudbe pod «Takojšen nastop» na upravnistvo. 1662

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme takoj v via Kandler 7, vrata 4. 1653

PODLISTEK

W. Collins: **BREZ IMENA** (198)

Roman.

«Kaj, one vam nočejo razkazati hiše?» Ali res nečete? No, potem vam jo razkazem jaz. Prva dekla je stara šaklija, da nikjer take. Vi ste premladi in preplehi, da bi jim ugajala, to je vse. Ravna je kot «topola», je nadaljeval v samogovoru, «kakor topola, pravim, in njegova milost pravi istotako. Le pridite z menoj,» je nadaljeval na glas, snel naočnike in pogrebel ogenj, «najprej vam pokažem kompasno črto, in če to poznate, boste lahko našli plovnico cestno skozi vso hišo».

Spremlil je skozi duri, pa se zopet povrnil, da spravi svoj model, nato je prišel spet ven, še enkrat obstal, se spomnil, da so nekatere sobe mrzle, nato je iskal gromajže in preklinalje svoj klobuk Magdalena se je vseda in ga potrpežljivo čakala. Brutus je položil svojo mogočno glavo na njeno roko, Kasius pa ji je položil eno šapo v naročje; toda prijatelj starega mornarja in naklonjenosti živali sta prav dobro dela po zavratni zlobi ženske služkinčadi.

Stari Mazey je končno našel klobuk in oba sta se napotila na pot v družbi pav.

otroku sega globoko v dušo. Pesnik nam je orisal ubogega Petricka tako lepo, da od začeta pa do konca igre gledalec res čustuje z njim. Igra ima pa še eno dobro stran in ta je, kako sirota Petrick ljubijo svojo mamico, ki mu je umrla ter si tako srčno želi, da bi skoraj prišla po njega in ga peljala s seboj. V sanjah se mu prikaže Jezusček in Petrick ga takoj poprosi, naj ga vzame s seboj k ljubimamici v nebesa. V igri nastopijo: Kralj Matjaž, z vsem svojim sijajnim dvorom v sredi gore, kjer spi svoj stoletni sen, ter Jezusček z Marijo, sv. Jožefom in sv. trije Kralji.

Tudi stoletni župan Gorjancev, oče Hrast, z vsem gozdnim prebivalstvom, ter čarovnik Grča in botra Bukla, čarovnica, ki skrbita, da se bo sirota Petrick v njegovih poslednjih sanjah kar najbolje godilo. Čarovnik Grča je v svoji čarovniški umetnosti tako več in močnejši, da se upa celo mesec dolgi z neba poklicati.

Petrick igra g.čna Nada Jugova, ki si je s svojimi nastopi v letošnji sezoni pridobila vsestransko priznanje. Tudi druge vloge so v dobrih rokah. Dramatično društvo se trudi, da bo igra čim bolj podana. Ob odmorih bo igrala godba. Igro režira g. C. Bratuž.

— **Star znanec**. V petek je bil aretiran 35-letni zavarov. agent Jakob Hudulin iz Cerknega, ki je bil svoječasno agent pri zavarovalnici «Fondaria». Potom starih listin zavarovalnice, ki so se še pri njem nahajale, je na jako so, eten način prevrnil Petra Hvalico, Avgusta Poberaj in Josipa Corti, da so mu izročili precejšnje svote denarja. — Hudulin je bil že enkrat aretiran in menda tudi kaznovan radi podobnih zavarovalniških sleparij in sedaj je že drugič obiskal goriške zapore. Je pač nepoboljšljiv grešnik.

— **Ljubljansko «Primorje» v Gorici**. O božičnih praznikih, in sicer na oba praznika, t. j. dne 25. in 26. t. m., bosta merila na igrišču «Pro Gorizia» v Via Lantieri (Podturnu) svoje sile goriški nogometni klub «Pro Gorizia» in ljubljansko «Primorje». Ti dve tekmi utegneta biti jako zanimivi, ker si bosta stala nasproti dva močna in izurjena tekmeča, vsled česar se pričakuje ogromna udeležba tako italijanskega kakor slovenskega občinstva. Pričetek tekme tako v četrtek kakor v petek ob 2.30 pop.

— **Književnost in umetnost** — «Znanstveni svet». Izšla je pred dnevi 12., t. j. zadnja številka letošnjega letnika tega kresnega glasila naših ženskih združenj s krasno in jako zanimivo vsebino.

— **Borzna poročila**. DEVIZE: Amsterdam od 940.— do 934.—; Berl. od 115.— do 117.—; Pariz od 124.25 do 125.—; London od 109.25 do 108.45; New York od 23.15 do 23.25; Španja od 22.2.— do 22.—; Švica od 449.— do 451.—; Atena od 41.— do 42.—; Berlin 4.550.— do 455.—; Bukarest od 11.50 do 12.—; Praga od 70.— do 70.50; Ogrska od 0.815 do 0.82.—; Dunaj od 0.0825 do 0.0835; Zagreb od 31.8.— do 32.15.

V LUTE: Avstrijske krole od 0.0920 do 0.0930; dinarji od 34.70 do 35.—; dolari od 23.10 do 23.2.—; evri po 20 frankov od 91.50 do 91.50 fiant Sterling od 100.5.— do 100.75.

— **Poslano***) **Velika razstava Pohištva v vsakem slogu**

Dohodi novih modelov. Posebni oddelek: najhnejše pohištvo za pisarne in garniture za klube.

Oglejte si našo veliko izbero in prepričali se boste o naših najnižjih cenah.

M. STEINER D. S. O. 2. 12

Via Geppu št. 15 in št. 17

Zaloge v tranzitu: Prosto in na skladišču št. 2 A in skladišču št. 7.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo in toliko kolikor mu zakon velja.

Mali oglasi

NA PRODAJ SO: tri junice švicarske pasme in en bik. Zglasi se pri Kos Francu, Kobilj št. 18, p. Stanjel. 1661

PRODAJALKA za mešano trgovino na deželi, z najmanj 5-letno prakso, se išče. Ponudbe pod «Takojšen nastop» na upravnistvo. 1662

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme takoj v via Kandler 7, vrata 4. 1653

PODLISTEK

W. Collins: **BREZ IMENA** (198)

Roman.

«Kaj, one vam nočejo razkazati hiše?» Ali res nečete? No, potem vam jo razkazem jaz. Prva dekla je stara šaklija, da nikjer take. Vi ste premladi in preplehi, da bi jim ugajala, to je vse. Ravna je kot «topola», je nadaljeval v samogovoru, «kakor topola, pravim, in njegova milost pravi istotako. Le pridite z menoj,» je nadaljeval na glas, snel naočnike in pogrebel ogenj, «najprej vam pokažem kompasno črto, in če to poznate, boste lahko našli plovnico cestno skozi vso hišo».

Spremlil je skozi duri, pa se zopet povrnil, da spravi svoj model, nato je prišel spet ven, še enkrat obstal, se spomnil, da so nekatere sobe mrzle, nato je iskal gromajže in preklinalje svoj klobuk Magdalena se je vseda in ga potrpežljivo čakala. Brutus je položil svojo mogočno glavo na njeno roko, Kasius pa ji je položil eno šapo v naročje; toda prijatelj starega mornarja in naklonjenosti živali sta prav dobro dela po zavratni zlobi ženske služkinčadi.

Stari Mazey je končno našel klobuk in oba sta se napotila na pot v družbi pav.

28-LETEN delavec, lepe zunanosti, bi se rad seznanil k gospodici v svrhu poroke. Prijazne ponudbe, neanonimne, pod «Poroka» na upravnistvo. 1650

VALJČNI MLIN za zdrob za krmo, nekoliko rabljen, dobro ohranjen, proda po ceni «Vinoagrarja», Gorica, Via Favetti 6. 1642

SABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slavec. Via Giulia 29. 1602

AMP Affimeria Metalli Preziosi družba z om. j. (29)

Trst - Via Artisti 9 - Trst

kupuje zlato, srebro, platin in srebrn denar

ZOBOZDRAVNIK

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za bolezni v ustih in na zobeh.

sprejema za vsa zobozdr. in zoboteh. opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20) od 9-12 in od 3-5.

ALOJZIJ POVH urar in zlatar

Piazza Garibaldi 2, I. n. Tel. 3-29

Lasna tovarna in delavnica. Prodaja, kupuje, popravlja vsakovrstne predmete. — Korist vsakega je, da se prepriča o cenah.

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Via Cunicoli 8**, na drobno in za družine **Via Giuliani 32**

Telefon 27-66.

Priporoča se lastnik

(12) **FR. ŠTRANCAR.**

ZAHVALA.

O priliki predčasne izgube našega nad vse ljubljene soproga, očeta itd.

ANTONA JERKIČ

se iskreno zahvaljujemo vsem blagim srcem, ki so pokojniku in nam v najtežjih trenutkih lajšali globoko bol, predvsem blag. g. dr. Silviju Morpurgu, preč. g. don. Agazzi-ju, vsem preblagim gg. usmiljenim bratom in vsem, vsem onim, ki so predragemu s poslednjim spremstvom, s poklonitvijo cvetja in zlasti z molitvijo izkazali poslednjo ljubav. Naj bo vsem Bog plačnik!

V GORICI, dne 19. decembra 1924.

Žalujoči rodbini **Jerkič-Vlasič.**

Predno kaj nakupite, obiščite

Veliko skladišče pohištva

trvdke

ALESSANDRO LEVI MINZI

Via Rettori št. 1 — Via Maicanton št. 7-13

Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva v veliki izbiri.

PLANINCI!

Naznanjam cenjenim odjemalcem, da dobijo v moji zalogi zraven drugega najfinejšega in najnavadnejšega obvala kakor tudi trpežnih modernih gozderjev za smuči, planinskih čevljev mo- jega izdelka, tudi vse tipe trvdke